

"ישיבישע בלאט" "לאמדעס" ב'דף היום" בשו"ת ומ"מ

דף י.

1. **האי שטר מאוחר הוא, ניעכביה עד דמטיא זמניה ולא טרפך, ויש לעיין האם כל חלות החיוב הוא רק מזמן הכתוב בשטר, וכעין גט מאוחר (עי' תוס' גיטין יז. ד"ה ר"ל) דלא חל עד התאריך הנקוב בו, או שהחלות הוא מהיום רק יש פה מחילה על הזכות גבייה (עי' רש"י כאן), והנ"מ דאם זה מחילה יש לדון אם זה גם כלפי הלווה עצמו כשגובים ממנו לא יגבו עד זמן המאוחר או רק כלפי הלקוחות?**

האי ספרא דוקנא כתביה וכו', ועי' ראשונים דבגלל ששטר מאוחר לא שכיח לא אמרינן את הכלל הפשוט (בכתובות פג) שיד בעל השטר על התחתונה.

הנה קטן נתתיך בגויים וכו', ופסוק זה נאמר על אדום, והשייכות ביניהם לרומי, עי' מהרש"א, ועי' רמב"ן עה"ת בראשית מט' לא' שצפו בן אליפז התחיל את מלכות רומי, וע"ע מה שכתב בספר הגאולה שער שלישי, וכ"כ הרד"ק בתחילת ספר עובדיה, ועי' חז"א אבה"ע ה' ח', ובהג' יעב"ץ, ומה שאין להם שושלת מלוכה כיון שכל מלכותם תלויה בני ישראל עושים רצונו של מקום, ואין להם מלכות מצד עצמם.

שאיין להם לא כתב ולא לשון, ועי' תוס', ועי' ערוך ערך לשון ששני מלכויות רומי יש, ועי' חת"ס גיטין פ. מאיפה הגיעה הלשון הלטינית שהשתמשו בה.

ע"ב

1. **תוד"ה חד כתבו בתירוצם הראשון דהיה מותר להרגם כדי שלא יגלו שלומד עם רבי והבא להרגך השכם להרגו, וקשה דזה הכל כשהכל מתחיל מיוזמתו, אבל כאן מכניס אותו למצב שיגלה ומי אמר שכהאי גוונא מותר?**

2. **לימא ליה להווא עבדא דגני אבבא דקאים ולית, וקשה וכי מלאך יכול להחיות מתים?**

3. **יכול לכל וכו' בעושה מעשה עשיו, והכתיב שמה אדום וכו', מלכיה ולא כל מלכיה פרט לאנטונינוס וכו', וקשה למה בזה לא אמר לו בעושה מעשה אדום?**

ולימא ליה בלחש, משום דכתיב כי עוף השמים יוליך את הקול, ועי' בן יהוידע דעוף השמים קאי או על משטר הכוכבים והמזלות או על השדים, והפירוש דמה שמוציא אדם מפיו כבר יכולים האסטרונוגין או השדים לדעת, אבל מה שבמחשבה לא, וכידוע המעשה שהיה בזמן הגר"א שנגנב דבר מהכנסיה והעלילו על יהודי, ואמר לו להשהות את המשפט כדי שהגנב האמיתי יספר זאת למשהו ואז כבר יוכלו המכשפים למיניהם לדעת.

שלח ליה כרתי, עי' רש"י, וצ"ל שהיה קודם שנולד בנו אסירוס, תוס' חכמי אנגליה, ועי' יעב"ץ העמיד שאז כבר מת בלא בנין, וצ"ע מנדה מה. שמוזכרת שם בת בנו.

הוה ליה ההיא נקרתא דהוה עיילא מביתא לבית רבי, וצ"ל שהיה מתגורר אז בא"י, עי' תור"ד שהיה בטבריה, וב"מראית העין" שהיה ברומי שבארץ ישראל ומסתבר דהיא קיסריה עי' בן יהוידע.

חד קטליה, וחד קטליה, עי' תוס' את מי הרג, ומסתבר דהיו מאלו שיעצו עליו, ובסדר הריגתם רבו השיטות, עי' ראב"ד ונימוקי יוסף, מהר"ל מהרש"א ותורת חיים.

נפל על רישא דעורלתיה קטעה, ובעין יעקב הוסיף "בשיניה" (בשיניו), ובגדר מילתו, עי' פורת יוסף דהיה "באים כאחת" עם גירותו דאל"כ היה מילת עכו"ם ופסולה, ובדברי חיים נקט שלא היה גדר גירות ומילתו היתה רק שיוכל להכנס לעולם הבא, ומה שלא מוזכר שפרע את המילה, ביראים (תב) ביאר על

פי המדרש דאברהם אבינו בשונה מישמעאל לא היה צריך פריעה שכבר נתמערך וכו' וגם כאן היה מבוגר כבר, אמנם בתוס' יבמות עא: נקט שא"א פרע, ועי' יש"ש שם שכן היה כאן רק שלא הזכיר, ובעבודת מתנה ביאר על פי ה"כל בו" ועוד שכל הפריעה כדי שלא יוכל למשוך בערלתו, ופה שמימלא הולך למות לא הוצרך לזה, ועי' בן יהוידע דאמר ג' לשונות כנגד ג' תיקוני המילה.

אמר כל נכסאי לר"ע וחבריו, יצא ר"ע ודרש, בענין זה עי' תוס' ר"א אי תלוי במחלוקת רבי ורבנן יומא יז, ועי' דרשות חת"ס (ח"א קעד:), ועי' בן יהוידע שבזה השלים חלקו בלימוד התורה, ועל זה בכה רבי יש קונה וכו'.

נתפרדה החבילה, עי' עבודת עבודה על פי השל"ה שנשמט ישראל על כנפי השכינה, ונשמט הגר תחת כנפי השכינה, עיי"ש, ועי' עיון יעקב שכן נהגו היום לכל נפטר שהיה קשור לאיזו "חברה", ועי' חת"ס יגש עה"פ ועתה כבואי וגו'.

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"ש וכדו'
1. **עי' רש"י ד"ה מאוחר ומשמע מיניה שזה דין מחילה ורק ביחס לשעבוד קרקעות, וכן דקדק בשו"ת נודע ביהודה מהדו"ק חו"מ יא' (אלא שהוא סובר דגם ביחס לגביה מהל וה עצמו יש מחילה, ועי' אבני מילואים קכז' יב', שלדעתו כיון שעיקר השטר לראיה ועיקר השעבוד נכסים דאית ביה הוא ע"י הוצאת הקול ע"י העדים וכשהזמן מאוחר גם הקול יוצא מאוחר, ומשמע שאין דין מחילה לגבי משועבדים אלא שכל השעבוד מתחיל מזמן הכתוב בשטר, ועי' אמרי בינה הלוואה כד' שנחלק עליו, דאל"כ מה נאמר כשמת אחד מהעדים שחתמו על השטר קודם זמן השטר?**

ע"ב

1. **בעבודת עבודה רצה לתלות שבזה נחלקו שני תירוצי התוס' והוא על פי המבואר ב שבת קלד. מחלוקת הראשונים האם מותר למול תינוק בשבת כשנשפכו החמין שהחמו לו מער"ש ואז כשנמולו יהיה מותר לחמם מחדש משום פיקוח נפש, וה"ה כאן יכול להכניסם למצב של בא להורגך בשביל להורגם, אמנם יש לחלק בין שפיכות דמים לחילול שבת, ויותר נראה לומר ששני תירוצי התוס' משלימין זה את זה דכיון שהיו מינים היה דינם מורידין ולכן הכניסם למצב זה שיהיו בגדר הקם להרגך שיוכל להורגם, דאל"כ באמת לא מובן הא דין מורידין לא מתיר להורגם בידיים.**

2. **בדברי פנחס תירץ שחשב שאם הוא מלאך ידע המציאות ויאמר לו מיד שהוא מת, ולכן כשחזר אמר קטן שבכם מחיה מתי, שאמנם אינו מלאך, אבל הוא מחייה מתים, ועוד יש לומר דהנה מלאך יכול לפשוט צורה וללבוש צורה אחרת והוא חשב דאם הוא מלאך ילבש צורתו של אותו עבד ויבוא אליו, וכשראה שבאו שניהם אמר שאין זה מלאך כי אם מחיה מתים.**

3. **כן הקשה העוז והדר, ות"י מהר"י שפירא, דברי שא קאי על ימות המשיח ובוזה כל גוי תלוי במעשיו, ובסיפא קאי על עולם הבא שבזה אין תלוי במה שלא עשה רע, אלא צריך איזה אחיזה בנצחיות על ידי מעשה טוב.**

לע"נ רבי חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל שלח בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

חדשו! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום-0795255901